וְאָתָא בַּעַל חוֹב דִּרְאוּבֵן וְקָטָרִיף לֵיהּ מִינַּיהּ – וטרף את הקרקע מראובן לפי שהיתה הקרקע משועבדת לו עבור חובו, דְּאָמַר הוּא דְּאָזִיל שִׁמְעוֹן וּמְפַצֵּי לֵיהּ – צריך שמעון ללכת ולפצותו על ידי החזרת מעות המקח, שהרי נתחייב לו באחריותה. אָמַר לֵיהּ רָבָא לרמי בר חמא, נְהִי דְּאַחֲרָיוּת דְּעָלְמָא קָבִיל עָלֵיהּ – אמנם שמעון קיבל על עצמו אחריות אם יטרפו את השדה נושים אחרים שלא מחמת ראובן, אבל אַחֲרָיוּת דְּנַפְשֵׁיהּ מִי קָבִיל עָלֵיהּ – וכי קיבל על עצמו אחריות על תביעות מחמת ראובן עצמו, הלא ודאי לא קיבל אחריות לגבי ראובן באופן זה.

מוסיפה הגמרא: ומכל מקום מִדָּה רָבָא לרמי בר חמא, בְּרֵאוּבֵן שֶׁיֵּרֵשׁ שָׂדֶה מִיַּעֲקֹב אביו וּמְכָרָהּ לְשִׁמְעוֹן שֶׁלֹּא בְּאַחֲרָיוּת, וְאָתָא שִׁמְעוֹן וחזר וּמְכָרָהּ לִרְאוּבֵן בְּאַחֲרָיוּת, וְאָתָא בַּעַל חוֹב דְּיַעֲקֹב שהקרקע נשתעבדה לו בעבור החוב שהיה חייב לו יעקב, וְקָטָרִיף לֵיהּ מִינַּיהּ – וטרף מראובן את הקרקע, שבאופן זה דִּינָא הוּא דְּאָזִיל שִׁמְעוֹן וּמְפַצֵּי לֵיהּ מִינַּיהּ – הדין הוא שצריך שמעון ללכת ולפצות את ראובן שקנאה ממנו באחריות. מבררת הגמרא: מַאי טַעְמָא – מה הוא הטעם שבאופן זה צריך שמעון לפצות את ראובן, הרי לא קיבל שמעון אחריות על תביעות מחמת ראובן. מבארת הגמרא: בַּעַל חוֹב דְּיַעֲקֹב, כֻּבְיָא חוֹב דְּעָלְמָא דְּמֵי – הרי הוא כבעל חוב אחר הבא לטרוף מראובן מחמת חוב של מי שמכר לראובן ולא מחמת חוב של ראובן.

* * *

הגמרא מביאה דין נוסף בענין מכירת שדה באחריות: אָמַר רָמֵי בַּר חָמָא, רְאוּבֵן שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְשִׁמְעוֹן בְּאַחֲרָיוּת, ולשמעון לא היו מעות בשעת המכר ולכן זָקַף עָלָיו בְּמִלְוֶה – כתב לו שטר חוב על אותם דמים, ולאחר מכן מֵת רְאוּבֵן, וְאָתָא [–ובא] בַּעַל חוֹב דִּרְאוּבֵן וְקָטָרִיף לָהּ מִשִּׁמְעוֹן – ורצה לטרוף את הקרקע משמעון עבור חובו, וּפַיְיסֵיהּ בְּזוּזֵי – ועמד שמעון ופייס את בעל החוב במעות, בדמי השדה שהיה חייב לראובן, ועתה שמעון טוען שאינו חייב לשלם ליתומים את דמי השדה, לפי ששילם בהם את חובו של ראובן אביהם. דִּינָא הוּא – הדין שאין שמעון יכול לטעון כן אלא חייב הוא לשלם ליתומים את החוב של דמי השדה, משום דְּאָמְרִי לֵיהּ בְּנֵי רְאוּבֵן לשמעון, אין לך לטעון ולפטור עצמך בטענה שנתת את דמי השדה לבעל חוב של אבינו, משום דַּאֲנַן מַמְלְטֵי שָׁבַק אֲבוּן נָפֵי – אנו, מטלטלים השאיר אבינו אצלך, כלומר, המעות שאתה חייב לו, ולא השאיר לנו אבינו קרקע, וּמַמְלְטֵי דִּיתְמֵי לְבַעַל חוֹב לֹא מְשַׁתַּעְבְּדֵי – והדין הוא שמטלטלים שירשו היתומים אינם משתעבדים לבעל חוב של אביהם, ולא היה הבעל חוב של אבינו גובה כלום מאתנו, וממילא עליך לשלם את דמי השדה.

אָמַר רָבָא, אִי פְּקֵחַ אִידָּךְ – אם שמעון פקח הוא, כאשר יבואו היתומים לתבוע ממנו את דמי הקרקע, מַגַּבֵּי לְהוּ נִיכָּלַיְיהוּ אַרְעָא – יתן להם שמעון קרקע עבור החוב שהיה חייב לאביהם, ואז מתברר שלא הניח אביהם אצלו מטלטלים אלא קרקע, וְהַדַּר גָּבֵי לָהּ מִינַּיְיהוּ – יחזור ויגבה אותה מהם, עבור חיוב האחריות שנתחייב לו אביהם בשעת המכר. ואף שאין גובים מיתומים את חוב אביהם אלא מקרקעות שאביהם הוריש להם ולא מקרקעות שקנו הם אחר מותו, מכל מקום אף באופן זה שפרע חובו שנתחייב ליתומים בקרקע חוזר וגובה מהם, כְּדברי רַב נַחְמָן, דְּאָמַר רַב נַחְמָן אָמַר רַבָּה בַּר אֲבוּהּ, יְתוֹמִים שֶׁגָּבוּ בְּחוֹבַת קַרְקַע אֲכִיחָן – עבור חוב שהיו חייבים לאביהם, בַּעַל חוֹב אחר של אביהם חוֹזֵר וְגוֹבֶה אוֹתָהּ מֵהֶן.

* * *

הגמרא מביאה דין בענין גביית בעל חוב מלקוחות: אָמַר רַבָּה, רְאוּבֵן שֶׁמָּכַר כָּל שְׂדוֹתָיו לְשִׁמְעוֹן בשטר אחד, וְחָזַר שִׁמְעוֹן וּמָכַר שָׂדֶה אַחַת לְלֵוִי, וְאָתָא [–ובא] בַּעַל חוֹב דִּרְאוּבֵן לגבות חובו, מהנכסים שמכר ראובן, רָצָה מֵזֶּה גּוֹבֶה, רָצָה מִזֶּה גּוֹבֶה, כלומר, שיכול לגבות את חובו משמעון ויכול לגבות מלוי.

מבארת הגמרא באיזה אופן נוהג דין זה: וְלֹא אָמְרָן – ולא אמרנו דין זה שיכול לגבות ממי שרוצה, אֶלָּא דְּיָתְבָה בֵּינוֹנִית – באופן שלוי קנה משמעון קרקע בינונית, אֲבָל יָתְבָה עֲדִיפָה וְזִבּוּרִית – אבל אם קנה לוי משמעון קרקע משובחת או קרקע גרועה, והשאיר אצל שמעון קרקע בינונית, אין בעל חובו של ראובן יכול לגבות מלוי, משום דְּמָצֵי אָמַר לֵיהּ – שיכול לוי לומר לבעל חוב, לָהָכִי טָרְחִי וְזַבְנִי אַרְעָא דִּלֹּא חֲזֵיָא לָךְ – לכך טרחתי וקניתי משמעון דווקא קרקע שאינה ראויה לך לגבייה, שהרי דינו של בעל חוב לגבות מקרקע בינונית.

וּבֵינוֹנִית נַמִּי – ואף באופן שקנה לוי בינונית, לֹא אָמְרָן – לא נאמר הדין שיכול בעל חובו של ראובן לגבות ממנו אֶלָּא באופן דְּלֹא שָׁבַק בֵּינוֹנִית דְּכָוָותָהּ – שלא השאיר לוי אצל שמעון בינונית כמותה,

---

אגרות קודש

ב"ה, כ"ט אייר, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מה' במדבר, בו כותב שרוצה להיות חסיד ליובאוויטש וכן גם חבר שלו רוצה בכזה, ורוצים לדעת התנאים ומה יש לעשות.

הנה התנאים הם ללמוד תורת החסידות וע"פ מרז"ל לא המדרש עיקר אלא המעשה להתנהג בהדרכותי' ומנהגי'. וכמובן שכמו שבקבלת התורה שזכו לזה דוקא ע"י הקדמת נעשה לנשמע, הרי כן הוא ג"כ באיזה חלק מפרד"ס שבתורה שגם בזה צ"ל הקדמת נעשה לנשמע וכבר ידוע פסק רז"ל לא יגעת ומצאת אל תאמין יגעת ומצאת, ואם רוצים באמת הנה הבא לטהר מסייעין אותו.

בטח לומד תניא גם עתה וכן אומר בכל יום אחר תפלת שחרית שיעור תהלים - כפי שנחלק התהלים לימי החודש - והשי"ת יצליחו.

בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

אֲבָל שָׁבַק בֵּינוֹנִית דִּכְוָותָהּ – אבל אם לוי השאיר ברשותו של שמעון קרקע בינונית כמותה, אין בעל חובו של ראובן יכול לגבות מלוי את הקרקע, משום דְּאָמַר לֵיהּ – יכול לוי לומר לבעל חוב, הַנַּחְתִּי לְךָ – אצל שמעון מָקוֹם – קרקע בינונית כמותה לִגְבּוֹת חַיָּמָּנוּ, כלומר, שהכלל הוא, שכשאדם מוכר קרקע, הוא מוכר עם כל הזכויות שיש לו באותה הקרקע, וכשם שאם היו שתי הקרקעות הבינוניות אצל שמעון והמלוה היה בא לגבות ממנו, היה שמעון יכול להגבותו איזה קרקע שירצה, ואין המלוה יכול לדרוש קרקע מסוימת שהרי שתיהן בינוניות, כמו כן לוי שקנה בינונית זו קנה אותה עם אותה זכות שהיה לשמעון בה, שיכול לדחותו שיגבה מהקרקע השניה.

* * *

דין נוסף בענין מכירת שדה באחריות: אָמַר אַבַּיֵי, רְאוּבֵן שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְשִׁמְעוֹן בְּאַחֲרָיוּת – שאם יבוא בעל חובו של ראובן ויטול ממנו את הקרקע יפצה ראובן את שמעון ויחזיר לו דמי המקח, וְאָתָא [–ובא] בַּעַל חוֹב דִּרְאוּבֵן וְקָטָרַח לֵיהּ מִינֵּיהּ – וביקש לגבות את הקרקע משמעון, עבור החוב, דִּינָא הוּא דְּאָזֵיל רְאוּבֵן וּמַפֵּצֵי לֵיהּ – שיכול ראובן ללכת ולהציל את שמעון בכך שיטען כנגד הבעל חוב ויסלקו מגביית השדה, וְלֹא מָצֵי אָמַר לֵיהּ – ואין הבעל חוב יכול לטעון לראובן לָאו בַּעַל דְּבָרִים דִּידִי אַתְּ – אינך בעל דין שלי, ואין לך זכות לטעון כנגדי. וטעם הדבר, מַשּׁוּם דְּאָמַר לֵיהּ – שיכול ראובן לומר לבעל חובו, דְּמַפְקַתְּ מִינַּיהּ עֲלַי הָדַר – מה שתוציא מיד שמעון בעבור החוב, יחזור עלי, שהרי קיבלתי אחריות על מכירה זו, ולפיכך אני 'בעל דברים' שלך.

דעה נוספת בענין זה: וְאִיכָּא דְּאָמְרִי – ויש אומרים בדעת אביי, אֲפִילּוּ אם מכר ראובן לשמעון שֶׁלֹּא בְּאַחֲרָיוּת נַמִּי – גם כן יכול ראובן לטעון כנגד הבעל חוב שבא לגבות את השדה משמעון, ואינו יכול לומר לו אינך בעל דברים שלי, משום דְּאָמַר לֵיהּ ראובן לבעל חוב, לֹא נַיְחָא לִי דְּתֶהֱוֵי לֵיהּ – לא נוח לי שיהיה לו לְשִׁמְעוֹן תַּרְעוֹמֶת עָלַי שמכרתי לו קרקע משועבדת והפסיד אותה מחמת חובי, ולפיכך נחשב ראובן בעל דברים לענין זה.

* * *

הגמרא מבארת דין בענין מכירת שדה שיצא עליה ערעור שאינה של המוכר: אָמַר אַבַּיֵי, רְאוּבֵן שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְשִׁמְעוֹן שֶׁלֹּא בְּאַחֲרָיוּת, וְיָצְאוּ עָלָיו

אגרות קודש

ב"ה, כ"ח אייר, תשי"ד

ברוקלין.

הרה"ח הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

מוה"ר יהושע [שניאור זלמן] שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מי"ט אייר, ולפלא עליו שלאחר שראה, הוא וכן כללות אנ"ש, הצלחה מופלגה בענין הישיבה במציאות הבנין וקנינו כו', הנה על כל צעד ושעל עדיין מלאים הם ספיקות, וכלשונו במכתבו, אין להם שום ציור ובאיזה אופן לגשת אל העבודה - וזה לאחרי שמתעסקים בזה איזה שנים, ונתקרבו בע"ב, כאלו שמראש לא פללו לזה, נוסף על הענין שגם ילדי ה... נצטרפו עליהם כו' וכו'. וכ"ש וק"ו - ומה במדינתם לפנים, שהי' הדבר קשור במס"נ, הרי התעסקו בחינוך ולא התנו תנאים עם הבורא יתי' שיראה נסים על כל צעד וצעד ובא"ל א"א להמשיך בעבודה, ועאכו"כ במדינתם עתה, שאפילו בדרך הטבע ישנה אפשריות להמשיך בהדבר, ועאכו"כ שאין מקמצים בנסים - אלא שצריך להתבוננות קלה ופקיחת עינים במקצת עכ"פ...

נהניתי ממ"ש אשר במשך ביקורו בסידני נפגש עם כמה אברכים מי שהיו תלמידי אהלי"י מלפנים, ובודאי גם להבא יעמוד עמהם בקשר מכתבים ולהשתדל ג"כ שיחזרו להישיבה לכה"פ על משך איזה זמן.

מ"ש אשר משפחת פייגלין שיחיו השאירו ההמחאות ששלחו מכאן בשביל הישיבה אצלם לזכרון, והכניסו להבאנק ע"ח הישיבה חילופם ובאיזה תוספת. הנה אם הנהלת הישיבה נתנה הסכמתה על כך הרי יישר חילם. המחכה לבשו"ט בכל הנ"ל ובברכת הצלחה בעבודתו בקדש ובעניניו הפרטים, הוא וכל ב"ב שיחיו ולקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

מ. שניאורסאהן

נ.ב. בטח התועדו במשך ימי חג הפסח ול"ג בעומר ויעשו כן גם בחג השבועות. ות"ח אם יודיע פרטים בזה.